

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cene po poštni
za celo leto . K 84—
za pol leta . K 42—
za četrt leta . K 21—
za 1 mesec . K 7—
Za Ljubljano mesečno 7—
Uredništvo in tiskarna:
Ropitarjeva ulica št. 6
Ureda. telefon št. 80

Rdeča strahovlada pod varstvom judov in zločincev.

Ljubljana, 14. aprila. Dogodki ob Ruhru v Nemčiji, kjer je delavsko vlado vrgla nova vlada skrajne komunistične leve, se sedaj zaključujejo. Za časa vojaške revolucije v Nemčiji, se je ob Ruhru sestavila delavska vlada, sestojela iz zastopnikov krščanskih, soc. demokratičnih in komunističnih strokovnih organizacij. To vlada pa je nasiloma vrgla skrajna komunistična levica, ki je ob Ruhru povzročila pravo strahovlado. O tem piše kölnski list «Köln. Volkszeitung»:

Od 25. marca dalje je vladala drhal. Najbolj predrznih nasilnočev je strahovalo delavstvo cele Lujvarne. Proti rdečemu militarizmu je stari militarizem bil prava poelavka. Ker so ječe in kaznilnice odprli in ker so najtežji grešniki prišli zopet na dan, je za potrebne junske «dela» bilo prekrbljeno. Svobodo časopisov so nesramno zatirali, izsiljevanja in nasilja najhujše vrste so bila na dnevni redu. — Nato govorijo listi o nameni, da komunistov, ki je v

njih imenu v Essenu govoril komunist Eppstein (ime spominja na imena Levi, Mandelstamm, Silberbaum, Sobelsohn, ki se je v Nemčiji imenoval Karl Radek, in druge v novi Rusiji proslule gališke jude). Drhal, ki je prišla z vzhoda k nam (judje), bo dalje rovarila ter svetu dokazovala, da na svetu ni nič dobrodušnega in potrpežljivega ko so oni delavci, ki se dajo od zlupanih ženijev in zločincev goniti od stavke v stavko ter pred strojne puške. To vse skupaj je norost, a zdi se, da moramo tudi to okusiti do dna.

Te besede kršč. socialnega lista so tudi za naše sedanje razmere glasen opomin. Tudi pri nas hočejo odposlanci judovske internacionale, ki prihajajo od drugod, vzbujati štrajk za štrajkom. Dovolj je, če opozorimo, da srbske komuniste vodijo judje in da na čelu komunistov na Hrvatskem stojita dva krščena juda. Slovenski delavci, se hočete li dati vleči judom za nos?

ZA IZVEDBO MIROVNIH POGOJEV.

LDU Pariz, 13. aprila. (DunKU) »Agence Havas« Snoči sta imela v vojnem ministrstvu ministra Churchill in Lefebvre važen porazgovor. Razmotrivala sta tehnična sredstva za izvedbo določbe versailleske pogodbe glede oddaje in uničenja nemške municije in nemškega vojnega gradiva, zlasti topničarskega. Dosegel se je popoln sporazum. Število francoskih in angleških nadzornih častnikov se bo pomnožilo, da se pospeši delovanje. Porazgovoru je prisostvoval tudi maršal Foch, kakor tudi več angleških in francoskih generalov.

VELIKA EKSPLOZIJA.

LDU Berlin, 13. aprila. (DunKU) Listi javljajo iz Ahna: Včeraj popoldne je stolbenška tvornica za umetna gnojila zletela v zrak. Tvornica Rhenania in hiše v obližju so močno poškodovane. Mrtvih je 20, hudo ranjenih jako mnogo. Mrtvih je vseh 17 delavcev, ki so delali v tvornici, ko se je dogodila nesreča.

Krščanska delavska internacionala.

MEDNARODNI KONGRES KRŠČANSKIH STROKOVNIH DRUŠTEV.

Kakor se glase poročila s Holandske, bi se v dne 5. do 7. maja letos imel v Haagu sniti prvi svetovni kongres krščanskih strokovnih organizacij po vojski. Poročila, ki smo jih prejeli od strani belgijske organizacije, pa veljajo, da dan kongresa še ni določen. Vzroka temu, da si poročila še niso na jasnom, je iskati v prvi vrsti v dogodkih v Nemčiji, kjer so krščanske strokovne organizacije ravno sedaj čez glavo preobložene z delom doma. Vendar ni dvoma, da se razmere kmalu razjasne in da homo kmalu mogli javiti, kdaj se vrši kongres.

Krščanska delavska internacionala ni nova. Ze davno pred vojsko so med krščanskim delavstvom Švice, Belgije, Holandske, Švedske, Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Avstrije nastali trdni stiki. Najprej so ustvarili krščansko delavsko internacionalo krščanski tekstilni delavci (predilničarji), ki so vsako leto imeli svoje mednarodne shode. Bilo je leta 1905., ko so se krščansko-socialne organizacije predilniškega delavstva hotele udeležiti mednarodnega kongresa tekstilnega delavstva. Nemški in avstrijski socialisti so jim to preprečili. Od tedaj dalje se se krščanske tekstilne organizacije shajale same. Zadnji kongres kršč. tekstilnega delavstva se je vršil v Milanu.

Medsebojnemu prizadevanju organizacij vseh narodov se je posrečilo, da se je leta 1908. vršil mednarodni kongres krščanskih strokovnih društev v Curihu v Švici. Trajal je tri dni. Devet držav je bilo tedaj zastopanih, celo Rusija je poslala svojega zastopnika. Vojška je prekinila vse vezi, ki se sedaj na novo spletajo.

Meseca marca lanskega leta sta se vršili dve mednarodni konferenci. V Lucernu v Švici so se zbrali Švicarji, Nemci in Avstrijci, v Parizu pa zastopniki krščanskih delavcev ententnih držav. Izmenjali so se brzojavni pozdravi, a osební stik je bil tedaj še nemogoč.

Vrli holandski tovariši so se največ trudili, da pride do enotne krščan-

ske strokovne organizacije po celém svetu. Oni, kakor tudi mi, streme za tem, da se osnuje enotna krščanska strokovna zveza. Letos dne 20. februarja so se v ta namen sešli v Rotterdamu na Holandskem zastopniki belgijskih, francoskih in nemških kršč. strokovnih društev. Sad tega sestanka bo kongres v Haagu.

Krščanski proletarijat se iskreno raduje, da vstaja zopet izpod vojnih razvalin krščanska delavska internacionala, ki bo še jažja in enotnejša, ko je bila prej. Ta internacionala bo iznova svečano potrđila, kar smo vedno trdili, da socialna demokracija ali komunizem ni isto, kar imenujemo mi delavsko gibanje. Na kongresu v Haagu se bodo določile nove smernice krščanskega delavskega gibanja. In glasneje ko kdaj prej bo iz Haaga po celém krščanskem delavskem svetu zagromel glas:

Krščanski delavci vseh dežel in narodov, združite se!

V premislek!

ŽELEZNIČARJEM IN OSTALEMU DELAVSTVU NAPISAL V PREMISLEK ŽELEZNIČARSKI DELAVEC.

Razmere, v katerih živimo danes, so nevdržljive. Draginja je dosegla oni rekord, pri katerem se neha vsa možnost obstoja. Kako naj ubogi uslužbenec, delavec, poleg vsakdanjih življenjskih potrebščin preskrbi sebe in družino z obleko in obutvo. Ravno delavstvo pa porabi največ obleke, a za to je treba tisočakov, katerih pa delavec nima. Biti bi moral danes patentirani verižnik, če bi si hotel danes preskrbeti potrebno obleko in obutev. Zateva po zvišanju plač danes ne drži več, kajti skušnja nas uči, da draginja gre tako sunkoma navzgor, če danes zahtevamo zvišanje plač v razmerju z draginjjo, da preden to dosežemo, je draginja že zdavnej prekoračila pridobljeni povjšek, kar pa nas mora priversti le do hitrejšje — katastrofe.

Nashe — pa ne le za nas železničarje, ampak vsega proletarijata — zahteve morajo biti: takojšnje znižanje cen vseh življenjskih potrebščin, tako, da bo vsaj do sedanje plače zadostovalo za pošteno življenje — človeka vredno. — Ko se danes razni vojni dobičkarji, oderuhi, verižniki valjajo v izobilju, se na drugi strani ljudi,

LISTEK.

Boj za pravice delavcev v Kropi.

(Konec.)

Iz teh slučajev (mogli bo dodati tudi še drugih) čitatelj lahko spozna razmere in razume napetost, ki je vladala v zadrugi ob razsulu Avstrije. Delavec, poleg take odvisnosti (vzlic pravilom) se prestrašil in izmučen od neprestanega beganja za živili po celi deželi, preplašen po vesteh, da bo zmajkalo surovin in dela, je bral v nov. 1918 o osvoboditvi narodov izpod jarma Habsburžanov; sam je ravnokar pomagal svoji slov. ljudski stranki vreči absolutista dr. Šustersiča. Začutil je, da tudi v Kropi, v zadrugi ne more in ne sme več iti tako dalje, da je osvoboditev zadruge še nujnejša, kakor vse druge osvoboditve. Politični prevrati so mu posvetili glavi in dali moč nastopa njegovi volji. Občutenje krivičnih razmer v zadrugi je ostalo tako splošno, nevolja tako velika, sled premočnega pritiska mogočne ravnateljeve roke, edinstvo v mišljenju in hotelu med delavci tako popolna, da je moral prej ali slej priti tudi v zadrugi, zlasti v Kropi, kjer ima svoj sedež, do preobrata nevdržljiv razmer. (Sejmi zapisniki vsebujejo zanimive anomalije v razmerju ravnatelja in pisarne do vodstva zadruge in o delavcih; ustne izpovedi pa še zanimivejše! En primer, kako je skušal ravnatelj, je itak lahko storil, kar in kakor je hotel, prepričati tudi vsako možnost, da bi

kdaj delavec, pravi gospodar zadruge, prišel do svoje veljave, je pismo Zadr. zveze (z dne 1. sept. 1917) zadrugi: »V prigribu Vam vračamo osnutek za izpremembo Vaših pravil. (Ravnatelj je ta osnutek sam sestavil in sam odposlal; seveda v času vojnega absolutizma). Pri pregledu tozadevnih predlogov moremo izjaviti, da bi nameravane izpremembe tako močno omejile pravice in delokrog načelstva, da je pač izključeno, da bi jih trgovsko sodišče odobrilo, ker niso združljive z določbami združnega zakona. Načelstvo bi bilo brez pomena, ne bi sodelovalo pri nakupu, pri prodaji in določanju cen, torej pri stvarih, ki so za zadrugo največjega pomena. Iz tega razloga Vam ne moremo priporočati, priti pred občni zbor s tako daleč segajočimi predlogi za izpremembo pravil.« (Pravice in delokrog načelstva bi bil po teh pravilih omejen izključno na korist pisarni ravnatelja.)

V nov. 1918 je zadruga skoro popolnoma ustavila delo; delavcem se je izplačevalo malo podporo. Kovači tvrde G. Megušar so pričakovali trajnega odpusta vsled opustitve podjetja. Prehrana je postajala težja, bodočnost temna. Delavci so se začeli pogosto zbirati v sobi katoliškega delavskega društva in se pogovarjati o kritičnih razmerah. Najbolj jih je skrbela prehrana; začeli so se obračati na Vojno zvezo. Nastopili so tudi pri konsumu z zahtevo, naj se delavcem poslana moka oddaja res le samo domačim delavcem, ne pa tudi kmečkim okoličanom. Bili so mnjenja, da je pristransko poslovanje v zadrugi in konsuma precej krivo bedi in da bo treba ustanoviti novo organizacijo, ki naj bi prisilila absolutistično vodstvo zadrugo in kon-

sum k vsestranski pravičnosti. Vsak dan so spoznavali bolj jasno, kako nezdružava in delavstvu škodljiva je moč ravnatelja, ob enem načelnika konsumna. Izkušali so najprej doseči razširjenje Narodnega odbora; ravnatelj je odsvetoval in priporočil bralno društvo. 2. dec. 1918 pa so si delavci osnovali društvo »Samopomoč«, z namenom: posredovati med delavci in zadruginim vodstvom, pospeševati delavsko prehrano in sploh nastopati za pravice delavcev. Društvo ima biti nepolitično, stojno, le za čas potrebe. Odbor naj ima 8 članov, samih delavcev. Prostor za sestanke mu dovolj katol. del. društvo v svoji sobi. Sestankov pa je imela »Samopomoč« malo, ker so nekateri delavci začeli omahovati v upanju, da bi jim katoliški činitelji mogli kaj pomagati in so začeli iskati zaslonbe najprej pri liberalni, potem pa v socialni demokraciji.

V tem napetem ozračju so v jutru 30. decembra 1918 opazili delavci na treh krajih nabit, v zadrugini pisarni natipkan papir: »Razglas. Da se ohrani mir in red, je sklenilo načelstvo, združeno z nadzorstvom v seji z dne 3. dec. 1918 sledeče: Vsak delavec, delavka ali član odbora, kateri hujška ali govori proti odboru, proti pisarni, proti uradništvu, naj si bode član zadruge ali ne, ga mora načelstvo, združeno z nadzorstvom na predlog posameznega odbornika, odbora na predlog gospoda ravnatelja ali skupne zadrugne pisarne, izključiti. Vsaka pritožba proti sklepom ali pravilom zadruge od posameznega člana, delavca ali delavskega društva, naj se po gospodu ravnatelju kratkoma zavrne.« V Kropi, dne 3. dec. 1918. Podpisi 9 odbornikov. (V »Samopomoči« se je govo-

rilo, da je v pisarni preveč uradnikov in da lasti uradnice (3) premalo delajo. — § 7. zadr. pravil: »Ud se izključiti, ako ne izpolnjuje po pravilih predpisanih dolžnosti, ali ako na škodo zadruge izpodkopava njene namere sploh in posebno njen kredit. Razun tega se mora izključiti vsak zadruginik, ako je bil sodnijsko obsojen in je s to obsodbo združena izguba občinske volilne pravice in v slučaju konkurza ali kuratela, izključitev more predlagati načelstvo, nadzorstvo ali vsaj 10 udov, sklepa pa o njej načelstvo in nadzorstvo v skupni seji. Izključeni udje se lahko pritožijo na občni zbor, ki odločuje o tem z dvetretinsko večino.«)

Ta razglas, ki razodeva, kako je ravnatelj s pravili, delavci in odborom samostalni ravnatelj, je na enem kraju odtrgal delavec, član zadruge in odbornik »Samopomoči« France Prešeren. Ko je o tem izvedel ravnatelj, je ukazal Prešernu takoj ustaviti delo. Prešeren pa je nadaljeval svoje delo. Nato je ravnatelj pošiljal po orožnike, ki so odstranili Prešerna iz delavnice.

Razglas in postopanje ravnatelja s Prešernom je silno razburilo delavce. Dorezel je v njih neomajni sklep: izredni občni zbor mora čimprej odstaviti vse tiste ljudi, ki tako nepostavno postopajo proti zadruginim članom, pa tudi tiste kimavce, ki kot odborniki kaj takega dopuste in s svojimi podpismi podpirajo! V tem sklepu jih je še utrdila vest, da so pri seji 3. dec., ko so sklenili zgornji razglas zoper delavce, tudi proti župniku v Kropi, ki je že 8 let kot zastopnik Zadr. zveze pri sejah vodstva po možnosti zastopal pravice delavcev nasproti pretirani oblasti ravnatelja in

ki si s poštenim delom služijo vsakdanji kruh — loteva obup. Ni čudo, da so tuintam tla za komunistične revolucionarje, kateri bi s svojimi nasilno prevratnimi idejami našo mlado, komaj nastalo državo, ki je danes še neurejena in danes v resnici na poti katastrofe — razdejali. Obžalovanja vredno je, da se v tej državi nahaja tudi del slovenskih železničarjev s komunistom Petričem, kamor bo brez dvoma privandral tudi dobro znani I. Kopač. Nehote se človek vpraša: Kaj neki išče slovenski železničar v tej družbi? Drugega brez dvoma ne, kakor da pomaga graditi politično komunistično barako, v kateri bi se gotovi voditelji dobro počutili. Delavstvo naj pri tem samo sebe upropasti, slovenskega železničarja pa vse to postavlja v — slabo luč. Da je komunistična stranka materialistična, brezverska ter prav fanatično sovražna vsemu, kar je krščansko, menda ni potrebno omenjati. Neumljivo pa nam je, kako se morejo ljudje, ki so sicer še krščanskega mišljenja, držati v tej družbi? Danes, ko imamo dovolj razvite katoliške krščansko-socialne delavske organizacije, ne drži prav noben izgovor več. Železničarji imamo »Prometno zvezo« v Jugoslovansko Strokovno Zvezo, v kateri je organiziran ves ostali krščanski misleči proletarijat. Tu je moč idej in dela, katerega ne bo vpoignil ves liberalno-komunistični aparat. Kajti kar imajo ti ljudje dobrega in pametnega na sebi, so pobrali iz našega, krščanskega programa, kar imajo slabega, imajo od svojih apostolov-judov Marksa, Engelsa in in drugih. Pustimo, da vodijo komunisti in narodni socialci svojo politično organizacijo sami, mi pa se združimo vsi v nepolitično strokovno organizacijo: Železničarji v »Prometno zvezo«, ostalo delavstvo pa v ostale njene strokovne zveze, ki vse skupaj tvorijo močno Jugoslovansko strokovno zvezo.

Rdeča Internacionala.

Ruska sovjetska vlada je svečano izjavila, da se ne bo več pečala s širjenjem boljševiške propagande v tujih deželah in si je nad vsemi sedanjimi in bodočimi boljševiški nemiri umila roke. Toda slabo bi poznal Ljenu in Trockega, kdor bi iz te izjave sklepal, da sta se ta dva moža s svojim nasledstvom odrekla končnim ciljem boljševizma: svetovni revoluciji in svetovnemu boljševiškemu redu. Na to pač ne mislita, ampak našla sta iz stiske, v kateri se v zunanji politiki neprestano nahaja sovjetska vlada ravno vsled svoje dosedanje komunistične propagande v tujih deželah — novo, varnejšo pot. Izročila sta to nalogo drugim rokam, in sicer Tretji internacionali.

Tretja internacionala se je osnovala meseca marca 1919. v Moskvi kot čisto samostojna ustanova. Ona nima nobenih uradnih zvez z Rusko komunistično stranko in njeno sovjetsko vlado; njen predsednik je glasoviti Sinovjev. V resnici pa Tretja internacionala ni drugega, nego boljševiška zvijača in oddelek za propagando sedanje vlade, ki ji je dala ne le vse uradništvo, ampak tudi ves denar.

Niti Tretje internacionale segajo na daleč in široko, k Sinovjevu romajo po svet komunisti celega sveta. Lincoln Eyre, poročevalec »New-York Worlda«, ki se je nedavno mudil v Petrogradu in Moskvi in govoril z Ljenu in Trockim kakor tudi s Sinovjevom, pripoveduje, da so prišla te-

kom sedmih tednov, ko je bil on v Moskvi, k Sinovjevu tri poslanstva iz Združenih držav, trumoma pa so prihajali k njemu komunistični odposlanci iz Nemčije, z Ogrskega, iz Avstrije, Švice, Skandinavije, Rumunije, Bolgarije, Italije, s Kitajskega, Japonskega, Koreje, iz Indije, Afganistana in raznih pokrajin Male Azije. Samo Anglija in Francija med temi komunističnimi romanji nista zastopani; njuno delavstvo ima pač za seboj lastno zgodovino in lastne tradicije.

To je torej Tretja internacionala: ognjišče in središče propagande za svetovno revolucijo. Njeni cilji so docela nedvoumni. Tej internacionali je pravkar pristopila tudi slovenska socialna demokracija, ko se je na mariborskem zboru spojila s komunisti.

Krščansko delavstvo se dobro zaveda, da ga čakajo hudi boji. Dobro ve krščanski delavec, da deluje nasprotna organizacija v prvi vrsti s silo tujega denarja, ki prihaja od zunaj. Toda naša notranja sila je toliko večja in naša zavest je okrepljena, ko na drugi strani vstaja močna in jaka krščanska delavska internacionala.

Kdo je kriv draginje?

Če se pelješ iz Gradca preko Maribora v Belgrad, dobiš povsod enake cene: 400 kron stane v Gradcu isto blago kakor v Mariboru 400 naših kron in v Belgradu 400 — dinarjev. A 400 kron v Gradcu je vrednih pri nas samo 240 naših kron, v Belgradu pa celo samo 60 dinarjev, torej plačamo mi preveč 160 naših kron. Belgijanci pa celo 340 dinarjev ali 1360 naših kron oziroma avstrijskih 2266 kron. Tako raste draginja iz Gradca v Belgrad in ker je ondi veliko pomanjkanje industrije in lesnih izdelkov, ni nič čudnega, ako plača dandanes srbski trgovec za drevo na licu mesta 1000 kron, ko je valjalo pred vojno največ 20 do 40 kron. Gotovo: ker je 100 avstrijskih kron vrednih sicer le 60 ugoslovanskih, ter enako le 15 dinarjev a cene tega ne poznajo in je torej Belgijčan varen takih vsot, da mu je naš tisoč-kronski bankovec v kupčiji prava bagetela.

Draginjo pa dela tudi pomanjkanje industrije na Balkanu; v stari Avstriji sta Balkan zalarala Dunaj in Budimpešta, pri nas je bila meja; dandanes pa je ondi meja, pri nas je pa je odprto. Toda Dunaj in Budimpešta sta imela celo armado tovarn, Slovenija pa industrije še za se nima dovolj, Hrvaška in Srbija je pa malodane sploh nimata. Kakor se torej dela draginja z enakimi aritmetičnimi cenami od Gradca proti Belgradu, tako rastejo cene iz Belgrada proti Ljubljani.

Jeseni je kupila neka trdka 70 sobnih garnitur na Dunaju in jih prodajala v Mariboru s primernim dobičkom po 1900, 2600 in 5000 K. Po posredovanju ne ministrskega uradnika so šle garniture (kar se jih ni prodalo) v Belgrad in ondi so bile na prodaj po — 40—60.000 kron.

Les podražijo pa tudi lesne trgovine. Pred vojsko je kmet s a m pripeljal drva na prodaj dandanes imajo lesni trgovci po vaseh svoje mešetarije, ti so v zvezi z raznimi »izvedenci«, ponajveč gozdarji, ki dobe lepe provizije, od teh gre kupčija do lesnega trgovca in predno pridejo drva iz Roža ali z Dolenjskega v peč so srečale 5 — 6

prekupcev, strokovnjakov in izvedencev, a jih ni zastoj pogledal.

Pri tem se tudi veliko — maže. Nekdo je rabil na kolodvoru prostor za skladišče; manjkalo ga je, a uslužni načelnik ga je končno le našel. Ko je bilo vse v redu pa je šef trdke to-le pristavil: gosp. načelnik ste nam že tolikokrat pomagali iz zadrege, da vam moramo biti hvaležni. Ne da bi se gal v vaše uradovanje vam pošljem po svojem slugi meter drva. Ker je bilo uradovanje že končano ni načelnik nič pripomnil in drva so pripeljali. — Za gospoda iz Gradca sem rabil potovalno dovoljenje; šel sem trikrat ponj, pa ga nisem dobil, končno so rekli da mora prošnja v Ljubljano. Ko je šef to zvedel se je posmejal in šel sam ter dobil takoj kar je prosil. Pomagala je molitvica o metru drva! Ni čuda, če so tako draga!

Kdo je torej kriv draginje?

1. Korupcije, ki jo je vojna upeljala.
2. Pomanjkanje industrije in razdrto gospodarsko omrežje.
3. Dvojni denar v eni državi škoduje obema deloma, borzijanec se pa smeja. Franke, napoleonore, marke, florine poznajo že po imenu kje so doma; pri nas imaš še vedno krone in dinarje, ki so oboji tujeja izvirja.

Vrhulega je zmagala antanta politično, sedaj nas obirajo pa še borze. Naših kron in dinarjev se branijo v Zürichu in povsodi; naših prašet, jajec, naše masti in mčke se pa nihče ne brani. Kako se temu opomore? Prav lahko! Kar gre iz države plačamo v tuji valuti, kar pride noter plačamo z našim denarjem; pripeljali bodo radi, saj Avstrija itak prodaja vse. Tam poleti so za prazen denar prodajali svoje fabrikate po tovarnah na Dunaju in drugod, sedaj bodo jeli prodajati — stroje, ki so delali izdelke in ako ne bomo mi poskrbeli zanje, jih nam pohere antanta in Švica, kakor je pobrala izdelke. Tovarnam je na stotine treba: presadimo jih iz Avstrije in Mažarske k nam, prihranimo si carino, vodnih (kanalov) sil pa se ne manjka.

Seveda pa ne smemo imeti takih strokovnjakov kakoršen je bil neki dr. H., ki je nedavno trdil v Sl. N. da so pri nas cene še prenizke, češ, da delavec v Ameriki zasluži dnevno 5 dolarjev, naš jih mora tudi. Mož ni pomislil, da je med ameriškim in našim delom tak razloček kakor med dolarjem in krono. Dajte nam predvojni cen, pa bo naš delavec rad delal za en dolar mirovne vrednosti ali še ceneje na dan.

J. Z.

Politične novice.

+ Socialni demokratje o krščanstvu. Glavno glasila čeških socialnih demokratov »Pravo lidu« se je v velikonočni številki zagnalo proti krščanstvu. Tam razlagajo, da je cerkveni praznik vstajenja Gospodovega nastal iz »naivne pravljice palestinskih ribičev in po cerkvenih ukazih«. Socialistična republika bo šele mogla odpraviti praznike. Zato naj vsakdo, ki se bori proti »praznovremnemu krščanstvu«, voli socialne demokratje. — Namesto, da bi se borili proti kapitalizmu in za pravice delovnega ljudstva, se socialni demokratje in nič boljši komunisti vežejo z liberalno buržoazijo in skupno z njo napadajo krščanstvo. To se bo maščevalo, — za to bo poskrbelo vse trezno delavstvo.

+ Davek na vojne dobičke, ki ga vlada sklenila, socialistom tudi ni všeč. »Napreju« se jeze nad sedanjo vlado, ki tega in nato pravijo, zakaj Korošec ni storil tega že v času od decembra 1918 do avgusta 1919, ko je bil min. podpredsednik. Če »Napreju« tega ne ve, mu po čemu mi Zato, ker je tedaj večino v vladi imela stranka socialističnih zaveznikov demokratskih kapitalistov, s katerimi je Kristan sedel na vladi trideset let. Ta gospoda je skrbela za vojne dobičkarje, da so bogateli z izpiznicami in množili svoje v vojski nagrabljene milijone. Tem Kristanovim prijateljem davek na vojne dobičke ni dišal in jim tudi danes ne. Zato se jeze v svojih socialističnih listih na sedanjo vlado ter s pomočjo komunistov organizirajo celo štrajke, da bi jo vrgli. Moč velikega kapitala je velika. Segaj notri v komunistične in socialistične organizacije.

+ Skrb za reveže socialistom ni prijetna. Socialistom ni prav, da je oddelek za prehrano (in ne soc. skrbstvo) nakazal onim uradniškim vdovam in sirotam, ki so Jugoslov. Strokovno Zvezo prosile posredovanja pri vladi, 6000 kron podpore. Pravi, da JSZ nima uradniških vdovami nobenega opravila. Mi pa povemo »Napreju«, koljega gospodar — milijonar seveda ne budi bede revežev, da so se uradniške vdove same obrnile na JSZ. Če bi jih bila JSZ odbila in jim rekla: Pojdite drugam, bil seveda čedni »Napreju« kričal o pomanjkanju usmiljenja. JSZ se je zavzela za vdove in za okroglo 100 pri-glasenih napravila prošnjo. Tej prošnji se je po dolgem čakanju ustreglo in sedaj dobe vdove tiste borne kronice, ki jim jih je »Napreju« tako nevoščljiv. Da bi podpore, ki je za nje prosila JSZ, razdeljeval »Napreju«, to bi bilo seveda po njegovem okusu in njegovih željah. V tem slučaju bi bil molčal. Ne bodite nevoščljivi, če bodo vdove dohile po okroglo 60 kron podpore. Če ste res socialno čuteči, jim boste privoščili to malenkost, če pa vam je le za politiko, pa kričite dalje. Pameetni ljudje na vas itak nič več ne dajo.

+ Židov na svetu je le 15 milijonov, a ti vladajo vesoljni človeški rod, ki šteje 2000 milijonov duš. Vladajo ga ali s silo svojega kapitala, ali pa s pripomočki, ki povzročajo mravno in duševno propadlost krščanskih ljudstev. Poslužujejo se tiska, organizacij, političnih strank itd. Od najbolj kapitalistične stranke do najbolj socialistične in komunistične — povsod je žid vodil na glava. Tako je drugod, tako je začelo iti pri nas. Edina organizacija, ki ni pod židovskim vplivom, je organizacija kršč. ljudstva, kršč. socialna strokovna in politična. Mislimo tudi na to, ko imenujemo dosikrat. Mislimo, da je žid najhujši sovražnik krščanstva in delovnega ljudstva. Zato krščansko ljudstvo ne more iti ne s kapitalističnimi liberalci ne s socialističnimi komunisti.

+ Še več jasnosti se jim hoče. V »Jugosl. Obnovi-Njivi« je napisal Juraj Demotrovič članek o »Prvih volitvah v Jugoslaviji« tj. o sedanjih občinskih volitvah na Hrvaškem. Volitve so mu dokaz konsolidacije naše države v vsakem oziru; tembolj čudno je, da prihaja končno do tega-le zaključka: »Toda te volitve so tudi opo-

temu slepo sledečih odbornikov, nastopili s sledečim dopisom na Zadr. zvezo: »Podpisano uradništvo si dovoljuje sporočiti, da se je pri katol. del. izobraževalnem društvu v Kropi ustanovila struja, ki dela proti pravilom žebljarske zadrge, proti pravilom konsumnega društva, katero oskrbuje aprovizacijo žebljarske zadrge in proti uradništvu istih in to pod predsedstvom zastopnika Zadružne zveze, častitega gospoda V. O... Podpisano uradništvo prosi, da naj to sporoči zadružni odbor slavni Zadružni zvezi v Ljubljani, katera naj da potrebna navodila.« Sledi potrdilo zadružnega odbora, da od uradnikov podpisana denunciacija odgovarja resnici. Dejstvo pa je, da »Samopomoč« ni bila struja v katoliškem delavskem društvu, ampak samostojna organizacija delavcev vseh vrst mišljenja, kar je večkrat povdarjal predsednik katoliškega delavskega društva, član zadružnega odbora D.; da ta organizacija ni nastopala proti kakim pravilom, ampak se le pritoževala čez samolastno postopanje ravnatelja in njegovih kimavcev; da »Samopomoč« nikdar ni predsedoval župnik. S to denunciacijo je hotel doseči ravnatelj odstranitev zadnje ovire popolnega absolutizma in vsako kontrolo: popolno odstranitev župnika od sej zadružnega vodstva, kakor je že pred 16 leti naenostavnejši, surovejši način po pisarju Zel. odstranil prejšnjega župnika, ustanovitelja n največjega dobrotnika zadrge.

Na shodih 4. in 5. I. 1919 so delavci klenili zahtevati izredni občni zbor na odlagi § 29 zadr. pravil. Od 185 zadr. članov je zahtevo podpisalo 116 članov v Kroki in Kamni gorici (tekem 5. in 7. I.) Predlagali so tale dnevni red: 1. Od-

ločevanje pritožb proti poslovanju in sklepom načelstva in nadz. 2. Odstavljenje nač. in nadz. 3. Volitev načelnika in nadz. 4. Preklje prokure in morebitna podelitev nove prokure (predlagano pozneje, 12. I. 5.) Slučajnosti.

Dne 12. I. je sklicalo načelstvo zahtevani izredni občni zbor za 26. I. in naprosilo Zadr. zvezo, da pošlje kot zastopnika dr. Mohoriča na ta občni zbor. Dan na to, 13. I., je potegnil ravnatelj glavni trumf, s katerim je grozil odboru in delavcem, kadar so se protivili njegovi volji, skozi dve desetletji: če se ugodni delavcem in pravilom, to je vrši občni zbor s tem dnevnim redom, on odstopi. Da povdari še bolj svojo pretnjo in do dobra splaši delavce, je stopil sam in pod njegovim pritiskom z njim vred celokupno pisarniško osobje v štrajk. — Pa tudi tako ni šlo več! Delavci so se takoj obrnili do najbolj delavnega in zmognega, delavstvu priljubljenega uradnika šm., naj on prevzame ravnateljsko mesto v pisarni. Po dolgem obotavljanju (strah pred ravnateljem, bojazen pred delavsko omahljivostjo je bil opravičen) je šm. sprejel ponudbo. Zadr. zveza ga je potrdila, odbor mu je dal polnomoč do občnega zbora, da si takoj pridobi sposobnih, zanesljivih uradnikov, ki ne bi hlepeli po vladi nad delavci preko pravil in pridno delali v pisarni.

Dne 26. I. 1919 se je vršil izredni občni zbor. Na njem je za dr. Mohoriča nastopil tudi župnik O., ker so ga delavci naprosili, naj se zavzame za zadrugo in njihove zatirane pravice, z daljšim govorom, ki naj bi podal sliko razmer, ki so privedle do tega izrednega občnega zbora. Omenil je, da se zadruga nikoli ni vo-

dila v zadržnem duhu; da od delavstva izvoljeno načelstvo ni imelo nobene besede, temveč je vladal preko in proti pravilom strogo in samolastno le en sam — pisarniški ravnatelj, ki mu je moral biti pokoren cel odbor, ki je skliceval seje in določil dnevni red, kakor je sam hotel, gospodaril po svoji volji, neprenehoma krčil pravice načelstva. Vsled tega prikrito zabavljanje, vedna nevolja, skrit boj med delavstvom in pisarno, odborom in ravnateljem, zlasti med vojsko. Boj, v katerega stopa zadružni delavec na tem občnem zboru, ni boj zoper osebo, ampak zoper krivični absolutizem v zadrugi, je boj zoper zlorabo zadružne misli, za prerojenje zadruge na pravi demokratični podlagi.

Občni zbor je odstavil celo načelstvo in nadzorstvo in izvolil oboje popolnoma novo. Sklenil je tudi, da tistih uradnikov, ki niso hoteli na poziv novega ravnatelja začeti z delom pod njegovim vodstvom zadruga ne sprejme več. Prevrat je bil dovršen; natančno po obstoječih pravilih, brez vsake nerednosti, brez najmanjšega nasilja!

Kakor kralji in cesarji, je izgubil tudi zadružni ravnatelj svoj prestol, žezlo in — svojo rento. A nihče mu ni skrivil lasu, ne ubil šipe, najmanjša nepostavnost ni more občitali Kroparjem. In vendar so se tedaj začeli škandali v Kropi! Svet naj spozna Kroparje kot boljševike, cigane, goljufe, oblasti in poglavarstva naj jih krote z žandarji in zaporji. Zlasti se mora udariti vodilje, da se bodo razkropile ovce in bodo morebiti zopet voljne, vrtniti se v stari hlev, ukloniti se pod palico padlega pastirja. Ni moglo biti težko mobilizirati in pognati v boj zoper delavce, zlahto, ki je s nadcem-

ravnatelja izgubila marsikatero prednost in dobiček, liberalno radovljiško uradništvo, in sluge liberalne vlade, vse absolutiste, trinoje in izkoriščevalce ljudstva blizu in daleč, ki vidijo, da je padel s prestola »zopet eden njihove sorte«, da zaženejo svoj pet eden njihove sorte, da zaženejo svoj »Voj« in prokletstvo nad uporne Kroparje, ki nečejo več poljubljati palice. Ponoči so orožniki (njih število so takrat zelo pomnožili v Kropi) vdrali v Ljudski oder razgledali mirne pevce; ponoči se je pripeljal uradništvo z žandarji iz Radovljice v Kroki po preiskovat župana, župnika, učitelja, da so druge prijatelje delavcev, osumljene, da so ožigosali en nemški 10 K bankovec, pečatit in preiskovat zadružno blagajno itd.; ob 3. ozir. 5. zjutraj so jih odpeljali ob ploščanju in žvižgavih maščevanjih z lažne mirni radovljiške zapore, od koder so jih blamirani morali zopet izpustiti. Liberalno in socialistično časopisje je povzdignilo svoj sodni glas nad »klerikalne lumparje«. Liberalno uradništvo je tekmovalo, da si pridobi neveljnih zaslug za uspešno politično boljševizma, klerikalnega zmaja žid. v Kropi. Okrajni glavar je s pomočjo Zdr. zveze potem cerkvenosodne komisije skušal postaviti župnika O., ki ga je obdolžil, da je šustercijanec, vladi in državi neveren in sklač, k vpeljuje pijančevanje itd. Tistih uradnikov, ki so bili večera liberalni in komunisti, če tako sklenejo na Jeseni, je stopilo v koristonosno zvezo z liberalnimi vladnimi ljudmi, ki so rabili opozicije v Kropi prot veliki večini kršč. socialne delavstva. Tekom enega leta se je torej posrečilo padli zlahti pognati v boj zoper zadružne delavce: liberalno stranko in ne-

min vsem činiteljem naše notranje politike. Treba ustvariti jasnost v državni politiki. Nazadnjačstvo in plemenska federalistična kooperacija povzročajo, vzdržavajo in okrepijujejo skrajne socialne težnje. Napredna jugoslovanska demokracija, ki je v stariju, da se prilagodi sodobnim socialističnim idejam in da jih organično uresničuje, pomirjuje in vodi široke ljudske mase do pozitivnega sodelovanja na demokratičnem temelju. Kdo se ne smeje — jugoslovanska demokracija, ki je vladala z izvoznici, batinami in bajoneti in opustošila državo tekom šestih mesecev svoje vlade gospodarsko in socialno bolj nego bi mogla vojna, tista demokracija, ki je zatrla parlament in občinsko samoupravo in ki skuša tudi sedaj z vsemi sredstvi onemogočiti parlamentarno delo — ta napredna jugoslovanska demokracija naj bi bila sposobna, da se prilagodi sodobnim idejam, jih uresničuje ter pomirjuje in vodi ljudske mase? Tega pač Demetrovič sam ne verjame, ampak le robota stvari, o kateri bi moral biti kot bister človek. Počez sam prepričan, da je izgubljena. Po jasnosti v državni politiki kličo g. Demetrovič. To jasnost bodo dale bodoče državne volitve — g. Demetrovič naj se ne boji.

+ Zmeda v Nemčiji. Položaj v Nemčiji se čimdalje bolj zapleta. Sedanja vlada je igrača v rokah radikalnih delavskih organizacij, ki ji narekujejo svoje zahteve. Njena slabost je tem večja, ker njeni socialistični člani spričo bližajočih se volitev sami omahujejo na levo. V Berlinu je 14. t. m. zborovala novoustanovljena komunistična stranka, ki je izšla iz berlinske in hamburške komunistične centrale; tu je komunistični vodja Altmann (žid) izjavil, da komunistična stranka vlade ne priznava več, marveč samo še delavske obratne organizacije. Spričo tega razvoja stvari v severnem delu države tudi Južna Nemčija ne drži rok križem in se pripravlja za vse slučaje. Minolo soboto so imeli zastopniki južnonemških mest v Stuttgartu tajno konferenco, na kateri so se posvetovali o odredbah za slučaj, ako bi se v Berlinu prišlo do sovjetskega Nemčija. Odgovor na to bo brezpogojno proglašitev neodvisnosti južnonemških združenih držav. — Boljše stoji stvar Nemčije v zunanji politiki. Ponižanje, ki ga ji je prizadela Francija z zasedbo Frankfurta in drugih zapadnonemških mest, ji je omililo in olajšalo dejstvo, da so ta korak Francije obsodile vse ostale zavezniške države. Za Ameriko se je oglasila čisto nedvoumno Anglija in povedala, da se v tem slučaju ne more strinjati s francoskim zaveznikom in Italija je poslala v London pravkar svojega zunanjega ministra, da se v tem vprašanju dogovori z Angleži za enotno postopanje. Samo Belgija se je brezpogojno pridružila Franciji. Na vsak način je Nemčija tu doživela lepo zadoščenje, a Francija političen in moralen poraz. Rožljanja s sabljo je svetu dovolj.

+ Italijanska ljudska stranka. Dne 8. aprila se je v Neaplju začel kongres italijanske ljudske stranke, politične organizacije krščanskega ljudstva v Italiji. Ta stranka obstoji pravzaprav še le dobro leto in že ima v parlamentu nad 100 poslancev in

262.000 politično organiziranih pristašev. Krajevni skupini ima stranka 3137.

+ Od Tur do Karavank. Minolo nedeljo so sklicali Nemci v Celovcu protestni shod, proti jugoslovanskim prizadevanjem v pasu A. V sprejeti resoluciji zahtevajo med drugim skorajšno izvršitev ljudskega glasovanja in izražajo prepričanje, da bo uspeh tega glasovanja enotno nemško Koroško od Tur do Karavank.

Dnevne novice.

— Ravnatelj Schreiner Henrik 7. Maribor, 14. aprila. Danes zjutraj ob 6. je po daljši in mučni bolezni umrl Henrik Schreiner, ravnatelj moškega učiteljskega. Rajni si je pridobil kaor pedagog in pisatelj veliko zaslug za slovenski narod. Pogreb bo v petek popoldne.

— Kat. slov. izobraževalno društvo v Hrušici priredi v nedeljo dne 18. aprila 1920 ob 4. uri pop. igro »Domen«. Vstopnice so v predprodaji v »Našem domu«. (k) drugaga kot pa zahtevati. In če zlepa ne gre, bo moralo pa drugače. Te razmere in vse skupaj je naredilo iz jagniet volkove, ker vidimo, da ako bomo popustljivi, ne pridemo nikamor. Zato naj pogumno naprej, ne oziraje se ne na levo, ne na desno!

— Davki na vojne dobičke. Uradno obvestilo delegacije finančne slove: Gospod finančni minister je dne 9. marca t. l. izdal naredbu, da se takoj prične, oziroma nadaljuje in konča odmera dohodnine in davka na vojne dobičke v vseh novih pokrajinah in za vsa leta, za katera se ta odmera še ni izvršila in so dani zakoniti pogoji za to. Obenem je pozval delegate, naj — z ozirom na težki finančni položaj, v katerem se nahaja naša domovina — ukrene vse, kar je potrebno, da se na najenergičnejši način pospeši vplačilo davkov na vojne dobičke in drugih med vojno vpeljanih davkov. Istotako je dne 9. marca t. l. izdal naredbu, da se odmera drugih (starih) neposrednih davkov za leto 1919. nemudoma konča, odmera za leto 1920. pa izvrši v predpisanih rokih. Tudi glede teh davkov je ukazal, naj se z najenergičnejšo eksekucijo skrbri za vplačilo zapadlih državnih davkov. (Ta naredba prihaja za Slovenijo prepozno, ker so pri nas dohodninske davke že davno iztirjali. Nas more le veseliti, da bodo enkrat začeli plačevati davke tudi drugod. Istotako pozdravljamo izterjevanje davkov na vojne dobičke. Ta bi bil lahko strožji.)

— Nov stanovanjski zakon na Češkoslovaškem. V češkoslovaški republiki je veljal doslej isti zakon v varstvo najemnikov kakor pri nas. Sedaj je pa pravkar narodna skupščina sklenila nov stanovanjski zakon, ki uvaja precej novih določb. Tako sme najemodajalec odpovedati stanovanje, ako dokaže, da hoče prostore koristneje prezidati in ako najemniku preskrbi drugo primerno stanovanje. Najemnina se sme splošno zvišati za 20%; toda za podlago služi najemnina, kakor jo je plačevala stranka 1. avgusta 1914. in se morajo vsa morebitna dosedanja povišanja odsteti. Podnajemnina ne sme presežati zneska, ki ga stranka sama plačuje za stanovanje všteti vsa postranska plačila. Ponujanje nagrad in odkupnin za preskrbo stanovanja potom oglasov v listih je strogo prepovedano.

— Tatvina na Zgornji Senjci. Josip Jurman, p. d. Štrekljev, se pred ljubljansko deželno sodnijo zagovarja, ker je obtožen, da je v noči na 3. februarja 1920 na Zg. Senjci ukradel Mariji Kunstelji iz zaklenjenega stanovanja 2 bankovca po 100 K, železno uro, vredno 50 kron, 5 srebrnih tolarjev po 5 kron in okrog 6 kron drobiža. Bajta Kunsteljeve leži na samotni. Izvabili so jo na veselico, ko se je vrnila, je bil izvršen vlom. Jurman zanikava, da bi bil on izvedel vlom. Kunsteljeva drastično opisuje, kakaj sumi, da jo je Jurman okradel. Kazenski senat ljubljanske deželne sodnije je Jurmana oprostil od obsodbe, ker je le mogoče, da je kdo drugi Jurmanovo okradel.

— Napačna napoved orožnikom. Alojzij Mivc iz Dolenje Vasi je orožnikom naznanil, da mu je bil vol ukraden, katerega je prodal nekemu Pivčanu za 3000 kron; vole so pa orožniki blizu demarkacijske črte zaplenili. Drž. pravdnštvo je za to Mivca tožilo zaradi poizkušene goljufije. Mivc pravi, da je orožnikom neresnico povedal, ker se je bal previsoke kazni. Radi poizkušene tihotapstva je obsodilo glavarstvo Mivca na 1000 K globe in na 6 tednov zapora. Kazenski senat deželne sodnije v Ljubljani je oprostil Mivca od obtožbe, ker je kot obtoženec pod pritiskom bodoče razprave kot obtoženec neresnico govoril. Državni pravdnik dr. Modici: »Prijavim ničnost!«

— Žalitev orožnikov. Janez Hebe iz Dolenjega jezera je med razpravo pri politični oblasti, ker je bil obsojen na

14 dni zapora in na 500 K globe zaradi tihotapstva konj, obzmerjal orožnike. Kazenski senat deželne sodnije v Ljubljani ga je obsodil na 10 dni strogega zapora.

— Draginja na Dunaju. Dunajski magistrat je te dni določil ceno špinači z 11 K za kilo. Drobne glavice solate so po 5 K. Zelenjava pri nas ni dosti cenejša. Meso prodajajo na Dunaju po 98 do 124 K kilogram.

— Kralj. deželna bakteriološka postaja se ustanovi v Osjeku.

— Vlom v Bišča. Viktor Jurič s Pečnika in Peter Primic iz Dola sta vlomila v Bišča pri nekem kmetu, kateremu sta ukradla veliko slanino, masti in jaje. Jurič je zakopal slanino v pesek; na Veliko nedeljo zjutraj je šel kopat, toda videle so ga ženske, katere so povedale fantom, kako Jurič pridno koplje zaklad; fantje so šli nato kopat zaklad, ker je Jurič pred ženskami zbežal. In fantje so izkopali slanino, toda bili so tako poštevi, da so o izkopanem zakladu obvestili orožnike, kateri so aretirali Juriča in njegovo mater Marijo. Dve banji masti je kupila od Primice, kateri je pobežnil, Helena Modrova, katere je pa orožnikom pokazala le nekaj masti, ker je skoraj vso mast tudi ona zakopala, toda orožniki so odkrili, da je Modrova mast zakopala, katero so izkopali. Zločinci se bodo zagovarjali pred sodiščem.

— Prisega nemogoče — ker ni sveč. Na nekem okrajnem sodišču na Dunaju je te dni izjavil sodnik med razpravo: »Prič ne morem zapriseči, ker nimam sveč.« Prejšnje so dogorele do zadnje stene.

— Valute dne 13. aprila na zagrebški borzi: Dolarji (100) 14.800 K; avstrijske krone (100) 66 K; levi (100) 190 K; carski rublji (100) 208 K; češkoslovaške krone (100) 195 K; 20 kronski zlati (1) 565 K; francoski franki (100) 1000 K; nemške marke (100) 285 K; leji (100) 260 K; lire (100) 580 K.

— Tovarne in mali obratti. Na anketi štajerske obratne zveze v Gradcu o osemurnem delavniku je poročevalec Einspinner navedel, da je v tovarnah zaposlenega le 32 odstotkov celokupnega delavstva, ostalih 68 odstotkov dela v malih obratih.

Ljubljanske novice.

Ij Opozorjamo na prireditve šentpeterskih Orlic, II. oddelka, v soboto 17. t. m. v Ljudskem domu. Na sporedu deklamacija, telovadne točke, telovadni plesi. Prosta zabava, srečolov itd. Predprodaja vstopnic (za dvorano 6 K, na galeriji 3 K) v trgovini Ničman. (k)

Ij Koncert gospe Claire Trost - Fiedler, pianistinja in Antona Trosta, pianista z Dunaja se v Ljubljani vrši v ponedeljek, 19. aprila v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Dolenčevi trafiki v Prešernovi ulici. Spored obseva lepe in zanimive skladbe iz svetovne literature. Claire Trost - Fiedler bo igrala: Bach - Lisztove Varijacije na kantato »Weinen, Klagen«; Chopinov Nocturno op. 27. in Balado, op. 23., Schumannovo Ljubavno pesem, Sauerjevo skladbo Boite à musique; znamenito Lisztovo Legendo »Sv. Frančišek Pavlanski gre čez morje« in Lisztov koncert v A-duru, spremljan na drugem klavirju po soprogu. Anton Trost pa bo igral Viteslava Novaka Pesmi zimskih noči, mesečno in karnevalsko noč. (k)

Za delavsko zdravje.

KOPALNICE V OBRATIH.

Poglejmo nekoliko po naših industrijskih krajih, katerih imamo posebno po Sloveniji precej. Opazili bomo še veliko nedostatkov, ki jih je treba odpraviti, posebno glede na delavčevo zdravje. Eden glavnih nedostatkov je, da še ni povsod prepotrebni kopalnici. Kar se tiče kovinarskih podjetij, imajo že povečini kopalnici, ki pa ne odgovarjajo popolnoma svojemu namenu. Pri rudokopih je pa ta stvar popolnoma drugačna. Kopalnici pri rudnikih so le redke izjeme. Skoraj bi se lahko reklo, da nima nobeden rudnik še prave kopalnice. Predno govorimo nadalje o kopalnicah, si predložimo delavca v rudniku ali v kovinarskem podjetju, kjer ni kopalnice. Rudar dela v prahu, ki leže nanj in je škodljiv zanj, da bolj ne more biti. Prvo delo, ko pride delavec iz rova, bi moralo biti, da se osnaži. Popolnoma osnažiti se mu je pa nemogoče, ako se nima kje skopati in pošteno umiti, in se potem preobleči. Sedaj pa, ko pride delavec rudar iz rova, se nima kje umiti, skopati in gre kar takšen, kot je pri delu, domov. Prišedši domov je utrujen in tudi nima prilike, da bi se lahko doma osnažil. Marsikateri delavec nosi tako tisti prah morda mesece na sebi, ker nima priložnosti in tudi ne sredstev za snažnost.

Kovinarska podjetja, plavži in podobne tovarne imajo že, akoravno ne vse, saj

zasilne kopalnice, da se delavec saj zasilno umije.

Kopalnice bi morale biti napravljene tako: pri vsaki tovarni, rudniku, sploh pri vseh podjetjih industrijskega značaja, bi morale biti moderno urejene kopalnice. Kopalnica s tolikimi posameznimi kabina-mi, da bi se lahko v kratkem času vsi delavci razvrstili in osnažili. Poleg kopalnice bi morala biti shramba za obleko. Vsak delavec bi naj imel tamkaj svojo omaro, kjer bi lahko svojo obleko shranil, ali stojala, kjer se lahko napravi za vsakega posameznega delavca tak kavelj, da lahko obesi obleko nanj in ga potem zaklene s ključavnico. V kopalnici mora biti topla in mrzla voda, da se lahko najprvo umije s toplo vodo, in potem splahne z mrzlo. S tako urejenimi kopalnicami se bo v tem oziru odpomoglo delavstvu. Delavec bo na ta način z veliko večjim veseljem hodil na delo, ker mu ne bo treba hoditi v zamazani obleki na delo, in zamazan ter nemit z dela. Ako enkrat pridemo do tega, da se to uresniči, bo tudi bolehnost v delavskem stanu pojenjala. Velikokrat in marsikateri bolezn bi se našel vzrok ravno v tem nedostatku v industrijskih podjetjih.

Glede tega bi priporočili tudi vladi, da bi se za to stvar bolj zanimala. To bi ne bilo samo v interesu delavstva, temveč tudi v interesu države.

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

VSEM SKUPINAM JSZ,

Opozorjamo vse skupine, da takoj vpošljejo

MESEČNE RAZVIDNE POLE.

Rabimo jih nujno za natančen pregled. Katera skupina bi je tekom 8 dni ne poslala, zapade podporo za mesec april in bo potem odbor sam dajal odgovor članom.

Načelstvo JSZ.

Delavska zveza.

Iz Tržiča. Delavska zveza je imela sejo, pri kateri se je razpravljalo o zaupnem shodu v Ljubljani in o predlogih, ki so jih stavili delavski odpolanci. Z veseljem so pozdravljali poročilo o anketi, ki se je vršila z namenom, da se omeji draginja. Odbor je sklenil izreči zahvalo deželni vladi, ki je započela to za vse sloje zlasti pa za delavstvo važno akcijo. Blagajnik Zupc je poročal, da ima v blagajni okrog 450 K in da šteje število članov zveze 225 oseb, kar se je vzelo z odobrenjem na znanje.

Tržič. Na belo nedeljo je praznovala naša skupina svoj praznik. Ob 8. je bila v župni cerkvi sv. maša, pri kateri je pel moški zbor. Po maši je bil v Domu sestanek našega delavstva. Zborovanje je vodil predsednik Delavske zveze tov. Vidic. Tov. Kogoj je poročal o resolucijah, ki jih je sprejel zbor zaupnikov SLS in ki so za vse delavstvo velike važnosti. Debate, ki je bila zelo zanimiva, so se udeležili duh, svetnik Potokar, učitelj Vider, tov. Vidic, Kogoj, Majeršič. Govorilo se je o letošnjem praznovanju prvega majnika in se storilo glede tega več važnih sklepov.

Tobačno delavstvo.

KOMUNISTIČNA STAVKA V TOBAČNI TOVARNI.

Včeraj zjutraj so komunisti speljali v stavko kakih 150 tobačnih delavcev. Delavke in kršč. socialni delavci so šli na delo, ker je organizacija sklenila, da ne bo štrajkala, ker bi stavka za delavstvo utegnila postati skrajno usodna. Jasno je, da je položaj tobačnega delavstva nevzdržen, ker se do danes niso rešene njihove zahteve po izboljšanju plač. Toda zagotovilo je da no delavstvu, da se bodo zahteve ugodno rešile in delavstvo je dobilo v ta namen izplačan tudi že predumem. Zato je kršč. socialno delavstvo sklenilo, da ne bo stavkalo, ker je upanje, da se stvar ugodno reši in ker v tovarni ni dovolj tobaka, vsled česar je nevarnost, da se tovarna sploh zapre. Socialisti so že prej vedno vpili, da se bo tovarna zaprla. Jasno je bilo, da se delavstvo tega boji. Zato se ni hotelo pridružiti stavki, ki so jo hoteli izzvati komunisti.

Pride pa še nekaj! Vse početje komunističnega vodje Iliča iz Beograda kaže, da zasledujejo komunisti s to stavko politične namene. O Veliki noči je že deloval v Ljubljani za stavko, češ, da na Hrvatskem povsod stavkajo. Ko se je to izkazalo za laž in je kršč. soc. organizacija sklenila, da ne bo stavkala, je mož odšel v Zagreb in se tam zlagal delavstvu, češ, da Ljubljana že štrajka. Nato so zagrebški delavci šli v

stavko. To je bilo v soboto. Nato se je vrnil v Ljubljano, kjer so v ponedeljek sklicali social. delavstvo na shod in tam sklenili, da štrajkajo le moški. Socialistična organizacija je sklenila stavko. Jasno je, da le za svoje člane. Ker je kršč. organizacija sklenila, da ne bo stavkala, je tudi jasno, da člani kršč. organizacije morajo delati.

Kar je socialistk v tovarni, se obnašajo nasilno proti našim delavcem. Povemo jim, naj mirujejo, sicer bo delavstvo samo napravilo mir ne red.

Danes se stavka nadaljuje.

Komunističnim poskusom in pučem ne bomo sledili, kakor si to domišljajo komunistični plačanci v Belgradu.

Delavstvo papirnic.

Zadnjič smo enkrat že pisali o novi družbi Vevče papirnice. Tedaj smo omenili, da bo mogoče boljše kot pa je bila prejšnja. A kakor je videti, smo se grozovito zmotili. Delavstvo združenih papirnic Vevče-Goričane, organizirano v »Zvezi papirniških delavcev«, je vložilo potem svoje organizacije zahteve za povišanje plače. Družba pa še ni odgovorila. Ker pa delavstvo vsled današnjega položaja ne more odlašati in čakati na milostni odgovor, se je vršila včeraj zvečer seja delavstva v Vevčah, na kateri se odloči, kaj se ukrene in kako se bo postopalo. Mislijo, da se bo domače podjetje kaj bolj oziralo na delavstvo, sedaj pa vidimo, da je bila tedaj naša opazka popolnoma na mestu. Ako družba misli, da bo delavstvo kar tako mirno in pohlevno, potem se grozovito moti. Delstvo popušča do skrajnosti, ko enkrat pride do gotove meje, je pa tudi delavstvo pripravljeno na vse. Gospodje si naj zapomnijo, da delavstvo ni igrača, s katero bi lahko delali kar bi hoteli.

Kovinar.

Žirovnica. Dolgo smo morali čakati, dočakali smo pa le. Kakor se nam poroča, se vrše pogajanja dne 17. t. m. v Lescah v zadevi deželne elektrarne. Čas je že, da pride enkrat ta stvar v tek. Bi ne rekli, ako bi bilo to privatno podjetje, ampak pri državnem podjetju bi morala vsaj uprava gledati na to, da bi se uslužbencem ne godilo najslabše.

Jesenice. Skupina na Jesenicah je sklenila, da praznuje 1. maj na slovesen način s sv. mašo, shodom itd. Natančneje se bo še pravočasno naznanilo.

Rudar.

Mežica in Črna. Skupini Jugoslovanske Strokovne Zveze v Mežici in Črni sta vložili v imenu pri njih organiziranega delavstva Plajbrške unije zahteve za povišanje plače. Razmere, v katerih se nahaja delavstvo, so naravnost obupne. Plače znašajo 18 K dnevno, in doklada 4 K za delavca in ženo, za otroka 2 K. Sedaj si pa predstavljajte položaj omenjenega delavstva! Po vseh podjetjih so se med tem časom regulirale plače, le mežiškimi in črnimi rudarjem ne. Tako je že skrajni čas, da se enkrat uredi, da bo delavstvu omogočen življenjski obstoj.

Usnjar.

Tržič. Pri zadnjih pogajanjih se je sklenilo in podpisalo, ako delavcu mati gospodinja, da ima delavec za mater dobiti isto družinsko doklado kakor pa mož za ženo. Vodstvo tovarne Mali & Demberger je menda pozabil na dogovor, katerega je podpisalo. V tej tovarni je delavec, ki ima še starše (namreč hrome očet, mati pa obema gospodinji) in temu se tovarna brani izplačati družinsko doklado. Opozorjamo omenjeno vodstvo tovarne, da se naj drži tega, kar je bilo sklenjeno in podpisano, ker drugače bomo primorani izvajati nadaljne konsekvence.

Lesni delavec.

Radomlje. Draginja je vedno hujša, tako, da nam ni mogoče več s sedanjo piclo plačo izhajati. Vsled tega smo sklenili na sestanku v nedeljo dne 11. aprila staviti zahteve za povišanje plače. Nekaj časa se človek že še preriva, ali ko pa je popolnoma nemogoče zmagati draginjo, pa ne kaže.

Mežica. Potom svoje organizacije smo vložili zahteve za povišanje plače. Ker so pa gozdovi pod državnim nadzorstvom, se je menda državni nadzornik na neslan način spril vmes. Tem potom izrečemo svoje mnenje, da ako se nam ne ugod, mu jo bomo pošteno osolili. Akoprav smo v gozdovih, pa bomo že prišli iz njih o pravem času in drugačni kot pa si nas ljudje predstavljajo.

Sitarji.

Sitarji v Strazišču so sklenili v nedeljo na svoji seji, da gredo z deputacijo na deželno vlado in ji predložijo svoje zahteve. Deputacija je šla včeraj dopoldne pod vodstvom posl. Gostinčarja na deželno vlado. Zahteve sitarjev so: Vlada naj dovoli izvoz sitarskih izdelkov in uvoz surovin. Ako se to doseže, potem je tudi zagotovljen obstoj sitarskega delavstva. Delavstvo se je izjavilo, da ne reflektira na brezposelno podpora, samo vlada naj dovoli izvoz in uvoz. Pri tem mislimo, da vlada ne more imeti nobenih pomislekov, ker so ti izdelki porabni v večini za tujemstvo in ne za tujak. Upajmo, da se bo vlada na to ozirala.

Bolniški strežniki.

Pred 14 dnevi so uslužbenci zavoda drž. blaznice na Studencu vložili potom deputacije svoje zahteve na zdravstveni odsek za Slovenijo. Takrat je g. dr. Oražen obljubil brzo rešitev naše prošnje, a do danes še nismo dobili od nikogar odgovora. Vprašamo torej, kaj mislijo gospodje, koliko časa bo še treba čakati. Vemo, da se mi ne moremo posluževati sredstva stavke, pač pa se bomo borili z vsemi drugimi sredstvi za naše pravice. Mislim, da je dovolj povedano, če povemo, da bolniški strežniki mesečno zaslužijo samo 150 K. Razumel nas bo, kdor zna in ve kakšno je naše delo, da mi ne poznamo osemurnega delavnika, pač pa nepretrgoma od ranega jutra do poznega večera delamo. Bolniški uslužbenci največ žrtvujejo za dobrote človeštva, nasprotno pa ne najdejo nobenega sočutja. Zaradi naših znosnih razmer so že večinoma zapustili državne zavode, v katerih so tako sramotno nizke plače. Svarimo vse merodajne kroge, naj ne mislijo, da smo uslužbenci dobrodelnih zavodov nekake nižje vrste ljudi, za katere je vse dobro in zadostno, sicer smo primorani do drugih sredstev, za katera bodo dotični gospodje sami odgovorni.

Kemični delavec.

Viš. Sestanek kemičnih delavcev se je vršil v ponedeljek dne 12. aprila na Viču v Društvenem domu. Sestanka so se udeležili delavci iz tovarne Semann, in iz tovarne Golob & Komp. Delavstvo v omenjenih tovarnah ima namreč zelo slabe plače. V tovarni Semann se jim je plača že izboljšala na posredovanje organizacije. Ravnotako je tudi v teku mezdno gibanje v tovarni Golob & Komp. Delavstvo je prišlo do zaključka, da je le organizacija tisto sredstvo, s katerim si delavstvo lahko izboljša svoj gmočni položaj, in se je vsled tega tudi oklenilo organizacije. Obenem se je tudi sklenilo na sestanku, da je poleg tega treba gledati tudi na izobrazbo. Vsled tega se bo vršilo vsak mesec redno predavanje. Obilo sreče mladi skupini!

Služkinja.

»Zveza služkinj« naznanja tem potom vsem članicam, da je otvorila pisarno v Alojzijevišču, v prostorih Krekove prosvete. Posredovalnica za službe se nahaja sedaj istotam, in ne več v Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Opozarjajo se dekleta, ki nimajo službe, da se zglase v Krekovi prosveti. V posredovalnici »Zveze služkinj« je več služb na razpolago.

Viničar.

Ljutomer. Poprijeli so se tudi viničarji stanovske samopomoči strokovne organizacije. V Ljutomeru je bila pred nedavnim časom ustanovljena »Zveza viničarjev«. Viničarji so se je pridno oprijeli in danes šteje že v samem Ljutomeru nad 350 članov. Pribiti se mora, da je k temu veliko pripomogel tamonji odbor, posebno blagajničarka Trstjenjak. »Zveza viničarjev« čaka velika naloga. Koliko je še viničarjev, ki jih je treba še združiti v trdno stanovsko organizacijo. Snuje se »Zveza viničarjev« tudi po drugih vinorodnih krajih, kakor na primer v Radgoni, Mariboru. Vsi, ki ste udeleženi pri tem delu, ne dajte se plašiti radi velikega dela. Pogumno naprej! Bodočnost je naša!

Kmetijsko delavstvo.

ORGANIZACIJA KMETIJSKIH DELAVCEV.

Razpravljalo se je že večkrat o vprašanju kmetijskih delavcev. Tudi na zaupniškem shodu Delavske zveze je padlo nebroj lepih misli, kaka naj bo organizacija kmetijskega delavstva. Ker se je zadnje čase tudi socialna demokracija spomnila na kmetijski proletarijat kot bojno sred-

stvo proti krščanstvu, nam ni vse eno, kako delajo oni, pa tudi ne, kaj delajo go-tovi »kmetije«, ki so ponajveč kmetje samo v besedah. To nam ne more biti merodajno. Kmetijsko delavstvo se mora tudi po svoje stanovsko varovati. Prav zato moramo podpirati njih težnje, ki so istotako očitivne kakor težnje industrijskega delavstva. Da bo organizacija res šla v razvoju časa in varovala posle, mora biti naravno krščanska. Posli so tesno zvezani z družinami. Te vezi so naravne, in kdor bi jih hotel raztrgati, bi dosegel propad med kmetiskim ljudstvom. Ker pa kmetijskih delavcev ne moremo tako presojati kot tovarniške, je jasno, da je treba povsem drugačnih pravil za njihovo organizacijo. Skrbeti je treba vsem dninarjem in poslom za pravno varstvo, izvesti zavarovanje za bolezen, starost in brezposelnost. Posebno važna pa je strokovna izobrazba. Treba jim je lista, ki bi zastopal njih težnje. V krajevnem odboru bi bili poleg kajzarja, hlapca, dekle, dninarja itd. Lahko bi se pritegnili k posvetovanjem zastopniki Kmetijskih zvez, da se tako omogoči miren razvoj.

Pri zgradbi novega družabnega reda pridejo v poštev vse one plasti naroda, ki jih izrablja dosedanj kapitalistični ustroj. In ravno ta panoga kmetijskega delavstva je najbolj dovzetna za mir in red, je pa tudi lahko rečemo največje važnosti za ublažene sedanjih socialnih nepravil. Bo pa to le mogoče v medsebojni ljubezni, ki temelji na krščanski pravičnosti, ki je bistvo krščanskega socializma in edina resnična misel.

Pri organizaciji tega najbednejšega dela delavstva mora biti prvo: zadostno varovanje interesov. Pri tem se morajo najprvo ugotoviti pravi odnosi med gospodarjem in poslom, ki naj bo zadostno zavarovan pred morebitnim zlorabljanjem.

Ena prvih stvari je dobra vzgoja. Vzgajati je treba posle in delavce, da se ne bodo sramovali kmetijskega dela. Na drugi strani pa je potrebno od gospodarjev umevanja in srca. To bo gotovo močno vplivalo na duševno razpoloženje posla in ga bo nekako vezalo za stalno na kmetiskem domu.

Pri zbolšanju gospodarskega vprašanja kmetijskih domov igra posel veliko vlogo. Kmetijski delavec gotove čase v letu naravnost ogromno dela, n. pr. po leti. Zato mora ob drugih časih imeti možnost se izobraziti gospodarsko in socialno.

Pri tem težkem, a poštenem produktivnem delu mora biti takoj plačan, da se bo mogel pošteno preživljati. Treba mu je zadostnega počitka, ker le na ta način bo mogoče povzdigniti produkcijo naravnih zemeljskih dobrin za človeško družbo.

Kot pri vsaki reči, je treba tudi tu pričeti že pri nežnih letih gojiti veselje do dela. To je predpogoj vsemu, ki gremo v socialnem razvoju v tej smeri, da delo ni sramotno ali poniževalno, kakor ga smatrajo gotovo razni prekapitularci na debelo ter verizniki judovskega duha. To je prva in poglavna dolžnost, če hočemo delati za socialno blaginjo.

Agrarna reforma ne sme in more iti mimo kmetijskega proletarijata, če noče, da bo beraško poginil ali pa prisiljen sam poiskati si tam, kjer je zbiral kapitalizem skozi desetletja. Dolgo časa smo gledali tu upoštevanje in žalostne razmere kmetijskega delavstva, ki se je »reševalo« z alkoholom. Čas veleva, da se kmetijski delavec organizira na krščanskem ali protikrščanskem stališču, ker srednje poti ne bo poznala bodočnost.

Delavski obzornik.

Odpor proti rdečemu terorju. V predilnici Kaufing-Johanestadt pri Schwanenstadtu na Zg. Avstrijskem se je zgodil slučaj neverjetnega terorizma socialistov, ki pa se bo nad socialisti samimi kaznoval. V tej predilnici je polovica delavstva organizirana v krščansko-socialni, druga polovica pa v socialistični strokovni organizaciji. Krščansko-socialno delavstvo je večinoma doma iz ondotne okolice, medtem ko so socialisti došli od drugod, že dolgo časa so socialisti hujskali zoper krščansko-socialno organizacijo. Dne 1. aprila pa so stopili v stavko z zahtevo, da ne nehajo prej štrajkati, predno vsi krščansko-socialni delavci ne bodo odpuščeni iz službe. To je vzbudilo strahovit odpor med delavstvom; saj je vnebovpijoče, če delavec delavcu hoče vzeti kruh radi prepričanja. Krščansko-socialno delavstvo je izjavilo, da se ne uda in ne zapusti svoje organizacije. Za krščansko-socialno delavstvo se je potegnili tudi kmetijsko delavstvo, ki je sklenilo, da ne proda socialistom nobenega živeža, dokler ne nehajo s terorizmom. Tako se na vseh koncih in krajih bje srdit boj proti krščanskim organizacijam, ki prav zato napredujejo toliko sijačneje, ker jih nasprotniki hočejo s silo ugonobiti. Boj rodi junake, junaki pa ustvarjajo pot novim idejam in zmagajo krščanski stvari.

Širite „Večerni list“!

Razne novice.

Zakaj je pomanjkanje mila na Češkem. »N. L.« pišejo: V vsakdanjem življenju pogrešamo še dosti reči, ali malokatero reč pogrešamo tako težko kakor kosček mila, s katerim bi se človek vsaj enkrat na dan lahko pošteno umil. Nekaj časa so nas motili z nadomestki, ali danes še nadomestil primanjkuje. Naposled je prišlo na trg spet vojno milo, pa ga je manj kot svoje dni, moralo pa bi ga biti več z ozirom na nalezljive bolezni, katerim se le s snago branimo. Državni zavod za maslo, olje in mleko je zasegel polovico sirovin, ki so jih imeli dobiti milarji. Trgovci dobe tudi samo polovico vojnega mila, kar so ga dobivali doslej, tako da ne bode mogoče vseh milnih kart zamenjati. Na Češkem imajo že dalje dovolj mila; milne karte so izginile; na Mažarskem ni več pomanjkanja mila, v avstrijski republiki, ki je odvisna od tujega uvoza, prodajajo dobro pralno milo brez kart v prosti kupčiji. Po drugih deželah imajo vsekako v gospodarskem vprašanju besedo strokovnjaki. Mar bi ne bilo kaj takega lahko tudi pri nas, ki v gospodarskem oziru prekosimo vse svoje sosede?

Kako si pomagajo Dunajčanje v brivski stavki. Stavka dunajskih brivcev še ni prenehala in — kakor vse kaže — tudi še ne bo tako kmalu. Ondaj je poizkusilo nekoliko mojstrov odpreti svoje obrtne lokale, pa so jih morali na protest stavkujočih zopet zapreti. Zastopniki, po večini po gostilnicah poslujoče leteče brivnice, v katerih se brije hitro brez zrcala, so neki današnjim Dunajčanom zelo všeč. V stranskih prostorih se češčejo ženske. Vključ temu, da novi dunajski brivci nič ne računajo, so nabrali v petek po gostilnicah notranjega mesta same napinine preko 27.000 kron.

Najkrajši stavek. Voltaire in Piron sta nekoč stavila, kdo izmed obeh napiše krajši stavek v katerem si bodi jeziku. Ko se je Voltaire ravno odpravljaj na kmete, je napisal latinski: Eurus (grem na kmete) ter je pokazal prijatelju stavek z zmagoslavim smehljajem. Ali Pirona ni ugnal v kozji rog, saj mu je odgovoril še krajši stavek, zapisavši v istem jeziku: It' (Idi).

Aprovizacija.

Prodaja telečjega mesa. »Vnovčevalnica za živino in maslo« bo prodajala telečje meso jutri v četrtek t. j. 15. aprila t. l. potom sledečih mesarjev: Janežič, Dolničar J., Ham Marija, Ahlin, Kočar, Zajc Ivan, Selan, Javornik Jože, Češek Alojz, Petrič Jakob, Černivec, Novljan, Bizilj, Rihtar Marija m., Prepeluh, Škerjanec, Novak Tone, Janež, Marija Šime. Vsak teh mesarjev je dobil v razprodajo tri tele, Janežič pa je dobil pet tele. Kilogram srednjega mesa velja K 19 ter kilogram zadnjega mesa K 20. Vsaka stranek dobi največ en kilogram mesa.

NAŠIM DRUŠTVOM IN SOMISLJENIKOM!

Ali ste že naročili

»NAŠA POTA«

I. in II. zvezek?

Naj ne bo med nami nikogar, ki ne prečita te zbirke! Socialno vprašanje postaja vsak dan silnejše in socialna borba vsak dan izrazitejša.

V dobi socialnih prevratov in krivih socialnih prerokov bo zbirka vsakemu dobrodošla ter mu bo zvest kazipot v vrtincu sedanjih dni.

Naroča se pri Slovenski krščansko-socialni zvezi v Ljubljani. I. zvezek stane 4 K, II. 8 K, s poštnino 50 vin. več. Denar se mora poslati naprej.

Narodno gledališče.

14. aprila sredo: »Saloma-Slepica«. Abonement izven.
15. aprila četrtek: »Saloma-Slepica«. Abonement B.
16. aprila petek: »Golgota«. Abonement E.
17. aprila sobota: »Saloma-Slepica«. Abonement A.
18. aprila nedelja popoldne: »Trnjubičica«. Abonement izven.
18. aprila nedelja zvečer: »Saloma-Slepica«. Abonement izven.
19. aprila ponedeljek: »Golgota«. Abonement B.
20. aprila torek: zaprto.
21. aprila sredo: »Saloma-Slepica«. Abonement C.

Marionetno gledališče.

Četrtek, 15. aprila: »Obuti maček«, ob 5. uri popoldne.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.